

Hivos Input Internet Consultatie Maart 2018

Vraag 1 van 9 Voorkomen van conflict en instabiliteit

Nederland richt zich op het voorkomen van conflicten en het aanpakken van grondoorzaken van instabiliteit in de fragiele regio's rond Europa. De nadruk ligt hierbij op 'legitieme stabiliteit'. Sociale cohesie tussen bevolkingsgroepen is daarvoor nodig en burgers die bestaande structuren en instituties erkennen. Een stabiele omgeving waarin mensen zich veilig voelen is een voorwaarde voor duurzame ontwikkeling.

Daarnaast geeft het kabinet prioriteit aan het versterken van bescherming en opvang van ontheemden in de regio. Nederland heeft oog voor de nood in de wereld en de hulp aan vluchtelingen zal dan ook worden verhoogd. De Nederlandse inzet zal naast directe noodhulp meer dan voorheen ook gericht zijn op weerbaarheid, preventie en toegankelijkheid. Nederland draagt bij aan noodhulp via professionele humanitaire organisaties van de VN, het Rode Kruis en de Dutch Relief Alliance en geeft daarbij gehoor aan specifieke oproepen van de VN voor bijdragen aan langdurige crises zoals in Syrië, Irak, Jemen, de Hoorn van Afrika, de Sahel en het Grote Merengebied.

Vraag 1: Hoe kan Nederland (overheid, bedrijfsleven, sociale ondernemingen, maatschappelijk middenveld, kennisinstellingen) op de thema's voorkomen van conflicten en instabiliteit, opvang in de regio en noodhulp meer resultaten bereiken?

Dat het wegnemen van grondoorzaken van migratie en terreur een prominente plek krijgt in het buitenlandbeleid, is begrijpelijk, daar hoort aandacht voor de 'ring van instabiliteit' rondom Europa bij. Tegelijkertijd zit hier een valkuil: door internationale samenwerking en het buitenlandbeleid te veel te gebruiken als instrument voor het beperkte korte termijn eigenbelang van Nederland dreigt de inzet op universele mensenrechten en lange termijn mondiale ontwikkeling naar de achtergrond te geraken.

Natuurlijk, ontwikkelingssamenwerking (OS) kan en moet worden ingezet voor het aanpakken van grondoorzaken van armoede, terrorisme, conflict, instabiliteit, klimaatverandering - allemaal symptomen die ons direct of indirect raken. Maar het is een illusie te denken dat men OS kan gebruiken om migratie in te dammen. Migratie was, is en zal zijn. Veeleer ligt het in de rede dat meer welvaart zal leiden tot meer migratie uit Afrika. Het zijn immers niet de allerarmsten die besluiten om hun land te verlaten op weg naar een betere toekomst die hun meer kansen biedt. Dit maakt het werken aan de realisatie van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen overigens geen fractie minder belangrijk.

Ontwikkelingssamenwerking kan zeer zeker meer perspectief creëren voor mensen in onder meer Afrika en het Midden-Oosten. Daaronder verstaan wij niet het sec tegengaan van migratie naar Europa of het bevorderen van de Nederlandse export maar onder meer het stimuleren van ondernemerschap voor jongeren, en jonge vrouwen in het bijzonder, en het bevorderen van democratisering en inclusief bestuur. Bevorder ook eerlijke handel, en stimuleer vooral handel tussen landen onderling in Afrika, een enorme markt van ruim één miljard mensen die in de komende dertig jaar in omvang verdubbelt tot twee miljard. Verwachten dat Nederlandse ondernemers daar beslist ook zonder staatsteun van zullen profiteren zou getuigen van vertrouwen in de toekomst. Hivos hoopt dan ook dat de regering met de tijdelijke extra middelen meer lange-termijn-perspectief gaat bieden voor mensen in lage- en middeninkomenslanden, en niet alleen opvang in de regio gaat verbeteren op de korte termijn.

Als het gaat om conflictpreventie en het Midden-Oosten zou het goed zijn om de inzet op de politieke participatie van minderheden en vrouwen door te zetten. Het is een uitstekend voorbeeld dat de langere termijn-stabiliteit in een land adresseert en daarmee de grondoorzaken van conflict. De Nederlandse zetel in de VN-Veiligheidsraad en de

continuering van de inzet rondom resolutie 1325 is hier een uitgelezen middel voor. De VN Veiligheidsraad zou bij ieder land dat het bespreekt standaard de 1325 resolutie op de agenda moeten zetten, zodat er mede vanuit een gender-perspectief naar de situatie in die landen wordt gekeken. Het opbouwen en versterken van capaciteit van lokale actoren (bijvoorbeeld ook in de nieuwe focuslanden Irak, Libanon en Jordanië) en meer ondersteuning bieden aan vrouwelijke vluchtelingen die door geweld en oorlog elders wonen hoort hierbij. De stem en kracht van deze vrouwen wordt te weinig gebruikt. Dit komt prangend naar voren in MENA-regio maar speelt uiteraard mondiaal.

Vraag 2 van 9 Jeugdwerkgelegenheid

Prognoses wijzen uit dat het aantal Afrikaanse jongeren (15-24 jaar) tussen 2015 en 2050 zal verdubbelen van 230 miljoen tot meer dan 460 miljoen, en dat in 2050 de helft van de Afrikaanse bevolking jonger zal zijn dan 25. Zonder ingrijpende maatregelen blijft de groei van de werkgelegenheid ver achter bij de bevolkingsgroei. Verbetering van het economisch perspectief van jongeren in Afrika en het Midden-Oosten is hard nodig om migratie aan te pakken en radicalisering te helpen voorkomen.

Vraag 2: Hoe kan Nederland (overheid, bedrijfsleven, sociale ondernemingen, maatschappelijk middenveld, kennisinstellingen) de bevolkingsgroei in Afrika het best adresseren en werkgelegenheid onder jongeren in Afrika en het Midden-Oosten stimuleren?

In 2050 zal de bevolking in Afrika naar verwachting zijn verdubbeld. In dat licht zijn werkgelegenheid en economische kansen voor jongeren essentieel voor duurzame inclusieve ontwikkeling. Hivos heeft meerdere programma's lopen rondom sociaal ondernemerschap en economische kansen voor jongeren. Bijvoorbeeld Coworking for Sustainable Employment en Green Entrepreneurship.

Focus de aanpak van jeugdwerkloosheid op het stimuleren van ondernemerschap en start-ups, ondernemerstrainingen voor jongeren, het helpen van jonge ondernemers met toegang tot financiering en het bij elkaar brengen van jongeren in co-working spaces. Het creëren van een "enabling environment" - een beleid dat jongeren en startende ondernemers kansen biedt - is hiervoor van eminent belang. Juist die beweging in Afrika van creatieve start-ups door ondernemers, innovators, activisten, artiesten en journalisten verdient ondersteuning. Deze is geboren in de informele economie en creëert banen in landen waar dat hard nodig is. Het creëren van inkomstenbronnen voor jongeren dient immers voorop te staan, jongeren klaar stomen door middel van onderwijs voor een arbeidsmarkt waar vrijwel geen kansen zijn heeft immers minder effect. Succesvolle programma's rondom economische kansen voor jongeren binnen ARC en LEAD dienen dan ook te worden voortgezet.

Investeren in het ondernemersklimaat in lage en middeninkomenslanden is cruciaal. De nadruk in dit beleidsspeerpunt zou moeten liggen op de ontwikkeling van **lokale markten**, gezien dat het meeste en meest directe positieve effect heeft op inclusieve duurzame groei en economische kansen voor jongeren. Het Nederlandse bedrijfsleven kan met haar expertise hier een faciliterende rol in spelen, maar de nadruk dient hierin te liggen op de export en toepassing van Nederlandse kennis en kunde. Terughoudendheid is gewenst wat betreft het inzetten van ontwikkelingsgelden voor het verbeteren van markttoegang voor Nederlandse bedrijven en het promoten van de export van Nederlandse producten, gezien het gebrekkige bewijs van een positieve bijdrage aan inclusieve economische groei. Indien de overheid dit wenst te promoten, dient dit te gebeuren via het Ministerie van Economische Zaken.

Investeren in het ondernemersklimaat over de gehele breedte moet een speerpunt blijven van het Nederlandse voedselzekerheidsbeleid. De landbouwsector in veel Afrikaanse landen heeft enerzijds het potentieel veel grotere opbrengsten te genereren, en anderzijds te

functioneren als werkgelegenheidsmotor en aanjager van de bredere economie, en in het bijzonder de groeiende jeugd baankansen en perspectief te bieden. Investeer daarom zowel in commercieel georiënteerde boeren die de potentie hebben om op te schalen en de groeiende urbane markten te bedienen, als in het segment zelfvoorzienende boeren met marktpotentieel die tot nu toe onder de radar zijn gebleven. Ondersteun hen met de juiste gereedschappen en middelen, zoals ondernemerstrainingen, en toegang tot krediet, onderwijs, en landrechten om hun business op een duurzame en haalbare manier uit te bouwen.

De impact van de inzet van Nederlandse middelen om het ondernemersklimaat in de landbouw te bevorderen kan vergroot worden door actieve samenwerking en afstemming met de ontvangende overheid. De Nederlandse overheid zou in haar bilaterale relatie met de overheden van ontvangende landen in Afrika aan moeten dringen op naleving van de Maputo declaratie. Hierin committeren lidstaten van de Afrikaanse Unie (AU) zich aan de afspraak om 10% van het overheidsbudget te besteden aan ontwikkeling van de landbouwsector.

Vraag 3 van 9 Verminderen van armoede en ongelijkheid

We zien de resultaten van de wereldwijde samenwerking: extreme armoede en honger zijn teruggedrongen; kindersterfte neemt af en we worden ouder dan ooit. Een historisch aantal kinderen gaat naar school. Dat is te danken aan economische ontwikkeling, ontwikkelingssamenwerking en wetenschappelijke vooruitgang. Maar economische ongelijkheid neemt tegelijkertijd toe.

Daarnaast staan, na een periode van bijna wereldwijde versterking van fundamentele rechten, democratie en vrijheden in veel landen onder druk. De vorderingen op het gebied van gelijke rechten en kansen voor vrouwen zijn traag en beperkt. Organisaties die opkomen voor mensenrechten en rechten van minderheden lopen op veel plaatsen gevaar. Het ontwikkelingsperspectief van landen, met name in Sub-Sahara Afrika, wordt uitgehold door een vicieuze cirkel van instabiliteit, bevolkingsgroei, werkloosheid (met name onder jongeren) en klimaatverandering. Deze trends vormen een bedreiging voor de sociale samenhang in meerdere landen, en voor Nederland.

Nederlandse ontwikkelingssamenwerking richt zich momenteel op voedselzekerheid en landbouw, water; seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (bijvoorbeeld voorbehoedsmiddelen, veilige abortussen), en veiligheid en rechtsorde. Zoals ook in het regeerakkoord wordt aangekaart zal het vernieuwde beleid een grotere nadruk leggen op het aanpakken van onderliggende oorzaken van instabiliteit, armoede, ongelijkheid en irreguliere migratie, met een extra aandacht voor de meest kwetsbaren zoals vrouwen en kinderen.

Vraag 3: Welke nieuwe aandachtsgebieden zou het kabinet kunnen identificeren? De middelen zijn beperkt dus we moeten kiezen, daarom ook aan u de vraag: welk aandachtsgebied heeft minder nadruk?

Het Nederlandse beleid richt zich al jaren op vier thema's: 1. voedselzekerheid en landbouw, 2. water, 3. seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (voorbehoedsmiddelen, veilige abortus, bestrijding hiv/aids) en 4. veiligheid en rechtsorde. Bovendien is Nederland onder het vorig kabinet begonnen met de strategische partnerschappen, die NGOs versterken in pleiten en beïnvloeden. Het is verstandig dat deze prioriteiten in het huidige ontwikkelingsbeleid overeind blijven. Hivos zou er geen nieuwe speerpunten aan toevoegen.

De slagkracht van maatschappelijke organisaties daarentegen moet blijvend worden vergroot. Fundamentele rechten, democratie en vrijheden staan in veel landen onder grote druk. Maatschappelijke organisaties en burgers die opkomen voor mensenrechten en rechten van minderheden lopen wereldwijd gevaar en hun bewegingsvrijheid neemt structureel af. Dit ondermijnt de effectiviteit van het Nederlands buitenlandbeleid. Het is

daarom cruciaal dat de versterking van de *civic space een prioriteit wordt in het mensenrechten- én het ontwikkelingsbeleid.*

Dit betekent:

- Assertieve diplomatie, inclusief openlijke politieke steun, bilateraal maar ook via de vele multilaterale organisaties die aandacht besteden aan dit thema
- De uitbreiding van het postennetwerk vooral ten goede laten komen aan mensenrechten
- De handels- en ontwikkelingsinstrumenten van de Europese Unie moeten worden ingezet om krimpde ruimte tegen te gaan
- Structurele extra uitgaven voor internationale samenwerking, omdat een geïntegreerd buitenlands beleid investeringen vereist in vrede, veiligheid, universele mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking
- Toegang tot afdoende en flexibele financiering en beschermingsmechanismen, zodat maatschappelijke organisaties snel kunnen reageren. De strategische partnerschappen zijn een succesvol voorbeeld van zulke flexibele financiering. Nederland financiert hiermee bovendien de waakhondfunctie van ngo's, die internationaal gezien minder steun krijgt (en onder grote druk staat). Na 2020 zou er meer budget beschikbaar moeten komen voor de strategische partnerschappen.
- Betrek burgers, gemeenschappen en lokale organisaties die direct slachtoffers zijn van conflict bij politieke besluitvorming en transitie, wat bijdraagt aan stabiliteit en nationale veiligheid (waar onderdrukking bijdraagt aan diepere polarisatie in gemeenschappen).
- Volg de les die het IOB trekt in een recente studie en herstructureer het subsidie en tendersysteem. Het huidige systeem legt een te groot beslag op het ambtelijk apparaat, procedures zijn te gecompliceerd en te veeleisend voor aanvragende organisaties. Succesvolle programma's verdienen continuering en opschaling in plaats van constante verandering.

Wat minder kan is de aandacht voor de BV Nederland en de private investeringen. Ofwel zijn er kansen voor handel, dan is subsidie niet nodig, ofwel die kansen zijn er niet en dan is het beter te investeren in het werk van maatschappelijke organisaties. Meer mensenrechten in handel; dus business & human rights. Gebruik publiek geld niet voor het stimuleren van het bedrijfsleven dat met succesvolle business cases opereert in al redelijk tot goed ontwikkelde gebieden. Heb vooral oog voor landen en gebieden waar de private sector zich *niet wil vestigen.*

Vraag 4 van 9 Verduurzamen

Het kabinet wil de internationale actie tegen klimaatverandering versterken en zet in op vergroting van de weerbaarheid tegen de effecten van klimaatverandering (SDG13). Het nieuwe nationale klimaatfonds zal zich op deze beide aspecten richten, waarbij wordt ingezet op het mobiliseren van private bijdragen in samenwerking met het (Nederlandse) bedrijfsleven. Nederland wil ertoe bijdragen dat in de periode naar 2030 vijftig miljoen mensen toegang krijgen tot hernieuwbare energie (SDG7). Ook activiteiten op het gebied van duurzaam waterbeheer (SDG6) en klimaatbestendige landbouw in kwetsbare gebieden (SDG2) dragen bij aan de klimaatdoelstellingen van het akkoord van Parijs.

Vraag 4: Welke innovatieve oplossingen kan de Nederlandse overheid, NGO's en het bedrijfsleven stimuleren om 1) CO2-emissies terug te dringen (klimaatmitigatie) en 2) samenlevingen helpen zich aan te passen aan klimaatverandering (klimaatadaptatie)?

Het nationale klimaatfonds biedt een goede mogelijkheid voor een gecombineerde aanpak van klimaat en ontwikkeling en het ondersteunen van kwetsbaren, vaak in lagere inkomenslanden. De motie Voordewind biedt hiervoor een goede richting.

Een te eenzijdige focus op het mobiliseren van private bijdragen, zoals aangegeven in de toelichting op vraag 4, verhindert het bereiken van lagere inkomensgebieden en landen en het bereiken van allerarmsten, zoals expliciet gevraagd in de motie Voordewind.

Voor bedrijven is het lastig om een sluitende business case te maken in arme, afgelegen en kwetsbare gebieden. Zij zullen daar veelal niet willen investeren in verband met te hoge risico's en geen of te weinig return on investment. Daar is dus publieke investering nodig, bijv. om sociaal ondernemerschap en vrouwelijk ondernemerschap vanuit klimaatdoelstellingen te stimuleren.

Waar er een goede business-case is, is er ook genoeg financiering te vinden vanuit multilaterale ontwikkelingsbanken en financiële instellingen. Vaak gaat dit om gebieden die al een redelijke tot goede staat van ontwikkeling kennen. Hier is ook potentie voor blending, maar dit is slechts relevant voor een deel van het budget van het klimaatfonds omdat de uitdagingen ook op andere gebieden liggen.

De meeste investeringen zouden moeten gaan naar situaties waar private sector nog maar moeilijk kan opereren en waar publieke steun nodig is voor stimuleren van sociale en economische ontwikkeling. Publieke steun is nodig voor markt-activatie, ontwikkeling van beleid en financieel en juridisch raamwerk, sociaal ondernemerschap en financiële ondersteuning van consumenten en producenten om investeringen mogelijk te maken.

In dat licht ziet Hivos graag een kader voor het Nationale Klimaatfonds met meer ruimte voor publieke investeringen en ondersteuning van andere actoren.

- Maximeer het deel wat revolverend moet zijn op 50%. Revolverend fund staat gelijk aan investeren in succesvolle businesscases, wat veelal betekent dat het geld niet naar afgelegen en minder ontwikkelde gebieden kan gaan.
- 40-50% van het geld dient te worden besteed in lagere inkomensgebieden en Least Developed Countries (LDCs) en een ontwikkelingsdoelstelling te hebben.
- Zorg voor een balans in begunstigden van het fonds: private sector, sociale ondernemers en civil society, in de verschillende onderdelen van het fonds.
- Reserveer een deel van het budget 40-50% voor TA (Technical Assistance) en *grants ten behoeve van markt activatie, beleidsondersteuning van de overheid en ontwikkeling van financiële modellen die sociaal economische ontwikkeling en sociaal ondernemerschap in armere gemeenschappen stimuleren.*

Qua innovatieve oplossingen waarin geïnvesteerd kan worden zouden decentrale energieoplossingen, zoals biogas, wind-energie, zonne-energie (solar home systems) etc. een logische keuze zijn. Hiermee wordt zowel ontwikkeling gestimuleerd, door het verhogen van toegang tot energie, als klimaatmitigatie gestimuleerd, doordat uitstoot nu en in de toekomst afneemt. Decentrale energieoplossingen worden gezien als cruciale oplossing om energietoegang voor iedereen te realiseren, maar ondanks die erkenning blijft financiering achter.

Een specifieke innovatie waar Nederland in zou kunnen investeren is het zogeheten SWARM-grid. Burgers ontwikkelen zich nu al van puur energie-consumenten tot een mix van producent en consument, dankzij de decentrale energietoepassingen. Om toegang tot energie voor iedereen te stimuleren zou het mogelijk moeten zijn dat diegenen die een energie-installatie kunnen veroorloven de stroom die ze over hebben kunnen leveren aan burens die zich een dergelijke installatie niet kunnen veroorloven. Aanpassing van regelgeving is hiervoor nodig in combinatie met investeringen in het ontwikkelen van de juiste technologie. Energietoegang neemt hierdoor toe, met sociale en economische ontwikkeling tot gevolg. Bovendien stimuleert het lokaal eigenaarschap en verantwoordelijkheid, en vermindert het afhankelijkheid van een energieleverancier op grote afstand die moeilijk ter verantwoording te roepen is. Hiermee draagt het bij aan een ontwikkeling naar een energiesysteem waarin burgers centraal staan.

Schoon koken is daarnaast een bijzonder grote uitdaging. Zo'n 3 miljard mensen koken nog op open vuur, met grote gevolgen voor zowel gezondheid (zo'n 4.3 miljoen mensen overlijden jaarlijks als gevolg van luchtvervuiling in huis) als arbeidsbelasting. Investerings en innovatie in deze sector blijven echter sterk achter vanwege de complexiteit van het probleem en gebrek aan potentieel voor de private sector. Het is daarom van belang om innovatie in de schoon-koken sector te stimuleren, bijv. op het gebied van koken op elektriciteit/inductie. Dit staat nu nog in de kinderschoenen, maar heeft enorme potentie gezien de inzet die er al is op toegang tot elektriciteit. Innovatie qua business modellen en publieke financiële ondersteuning is hier gewenst.

Voedselproductie

Klimaatverandering en uitgeputte bodems bedreigen de toekomstige mondiale voedselproductie, en vragen om een radicale omslag in de landbouw, waarin samenwerking met de natuur en een 'ecologische intensivering' centraal moeten komen te staan. Erken en neem daarom agrobiodiversiteit en ecologische duurzaamheid als uitgangspunt en leidraad voor voedselzekerheidsbeleid. Integreer en promoot natuur inclusieve landbouw als methode om voedselproductie te verduurzamen, en ondersteun zowel commerciële als minder commerciële kleinschalige boeren met de middelen (trainingen, onderzoek, krediet) om hun productie te verduurzamen. Promoot en investeer in diversificatie van het voedselaanbod door meer middelen beschikbaar te stellen voor het ontwikkelen van markten voor alternatieve voedzame (en klimaatbestendige) gewassen die zowel de voedingsstatus van boeren en consumenten en de bodemvruchtbaarheid bevorderen.

Vraag 5 van 9 Verduurzamen

De Nederlandse inzet voor de mondiale verduurzaming van productie, handel en investeringen (SDG8 en SDG12) ligt op het snijvlak van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking. De grootste uitdagingen op het gebied van sociale en ecologische verduurzaming van productieprocessen liggen in ontwikkelingslanden. Om duurzame inclusieve markten te creëren zijn partnerschappen van bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en de overheid nodig (SDG17).

Vraag 5: Waar liggen volgens u kansen om in productie, handel en investeringen vooruitgang te boeken op maatschappelijke uitdagingen op sociaal vlak (zoals betere arbeidsomstandigheden, hogere lonen, extra kansen voor vrouwen en jongeren) of op ecologisch vlak (zoals water, klimaat, biodiversiteit)?

Hivos ziet de volgende kansen als het gaat om het bevorderen van sociale ontwikkeling door middel van productie, handel en investeringen:

1. Al het bedrijfsinstrumentarium van de overheid moet coherent zijn. Dat wil zeggen dat alleen bedrijven ondersteund/gesubsidieerd kunnen worden die aan de OESO-richtlijnen c.q. UNGPs voldoen. Dit zou dus niet alleen voor ondersteuning vanuit Buitenlandse Zaken moeten gelden, maar ook van andere ministeries, zoals Economische Zaken.
2. Er zou een fonds moeten worden opgezet bij de RVO voor leefbaar loon. Dit onderwerp wordt door bedrijven als lastig ervaren en een fonds kan helpen om meer best practices te creëren. Leefbaar loon is immers de manier om mensen de kans te geven hun eigen toekomst vorm te geven.
3. De capaciteit bij BuZa - zowel qua fte's als qua middelen - op het gebied van leefbaar loon zou dus ook versterkt moeten worden zodat dit onderwerp voor meer sectoren kan worden behartigd (nu: vooral textiel, daarnaast agri-food). Dit omdat leefbaar loon onderdeel is van verschillende IMVO-convenanten en, zoals reeds genoemd in punt 2, het ontbreken van een leefbaar loon gepaard kan gaan met andere sociale misstanden, denk aan

kinderarbeid, structureel overwerk of een grotere kwetsbaarheid van vrouwen voor sexual harassment.

4. Binnen het DGGF zou niet alleen naar kwantiteit van de werkgelegenheid, maar ook naar de kwaliteit van de banen gekeken moeten worden.

5. Gender en business: samen met het maatschappelijk middenveld business cases ontwikkelen en concrete handelingsperspectieven voor bedrijven om voor gender-inclusief business te gaan.

6. Afstemming met LNV met name als het gaat om werken aan een 'eerlijke prijs' ('true price') waarbij de ecologische en sociale voetafdruk wordt meegenomen in de kostprijs. Niet alleen Nederlandse boeren verdienen een eerlijke prijs voor hun producten, maar ook de boeren in ontwikkelingslanden moeten een eerlijke prijs krijgen. Dit zodat boeren kunnen investeren in sociale en milieu duurzaamheid. Deze investeringen zijn niet mogelijk als de afnemers van de boeren geen eerlijke prijs betalen. De verantwoordelijkheid voor duurzaamheid moet in de hele keten worden gevoeld.

7. Maak goede resultaat afspraken in de IMVO convenanten en maak deze geldend voor de hele sector, niet alleen voor de frontrunners die het convenant tekenen. Dit doortrekken naar een eerlijke prijs voor producenten uit OS-landen.

Vraag 6 van 9 Eerlijke handel

In het regeerakkoord staat dat het kabinet actief zal inzetten op eerlijke vrijhandel, exportbevordering en handelsverdragen, die rekening houden met VN-standaarden en rechtszekerheid.

Vraag 6: Heeft u concrete suggesties voor hoe het kabinet kan bevorderen dat internationale handel en investeringen bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen?

Zie antwoord vraag 5.

Vraag 7 van 9 Verdienvermogen van Nederland

De overkoepelende ambitie is om de export- en investeringspositie van Nederland versterken zodat we in 2030 meer aan het buitenland verdienen en daardoor meer banen genereren. Via handel leveren wij een actieve bijdrage aan het realiseren van de SDG's.

Het kabinet wil werken aan eerlijke vrijhandel, verduurzaming en aanpassing van het handelssysteem aan de nieuwe economie (o.a. digitalisering) en een proactieve handelsagenda neerleggen om de internationale positie van ondernemend Nederland te versterken. Het kabinet wil investeren in markttoegang voor Nederlandse bedrijven en strategische positionering op bestaande markten en groeimarkten. Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen krijgen hulp om de kansen te pakken die de Duurzame Ontwikkelingsdoelen bieden. De ontwikkeling en uitvoering van een nieuwe gezamenlijke publiek-private internationaliseringsstrategie zal leiden tot effectievere handelsbevordering om de groeiende concurrentie het hoofd te bieden en kansen te verzilveren.

Ondersteuning innovatieve oplossingen

Nederland heeft veel potentieel in huis om innovatieve én betaalbare oplossingen te bieden op het terrein van water, voedsel, smart cities, circulaire economie, stedelijke ontwikkeling, duurzame energie, logistiek en gezondheidszorg mede door inzet van nieuwe technologieën zoals nanotechnologie, robotica en fotonica en gebruik van big data, blockchain en kunstmatige intelligentie.

Vraag 7: Met welke innovatieve en creatieve oplossingen en op welke terreinen zou de overheid het bedrijfsleven en kennisinstellingen nog beter kunnen ondersteunen om wereldwijd kennis en kunde te vermarkten?

Zie antwoord vraag 4 en 5.

Vraag 8 van 9 Excellente dienstverlening

Dit kabinet wil een proactieve handelsagenda presenteren om bedrijven en kennisinstellingen te helpen toegang te krijgen tot markten die voor hen belangrijk zijn. Dat lukt alleen met excellente economische dienstverlening en diplomatie en een actieve handelspolitiek. Elke ondernemer die wil internationaliseren moet kunnen rekenen op steun van de overheid op het gebied van informatie- en advies, financiering en dienstverlening wereldwijd.

Vraag 8: Hoe kan het bedrijfsleven en in het bijzonder het MKB op alle noodzakelijke punten beter worden ondersteund in het traject van internationalisering, en op welke markten verdient dit een extra steun in de rug?

Vraag 9 van 9 Tot slot

Vraag 9: Heeft u naast uw inbreng op bovenstaande vragen nog andere aanbevelingen op het gebied van Buitenlands handel en Ontwikkelingssamenwerking?

Transparantie

Grensoverschrijdende uitdagingen zoals klimaatverandering, migratie, conflicten en epidemieën vragen om een internationale aanpak. Multilaterale organisaties zijn daarom voor Nederland van groot belang voor de uitvoering van het buitenlandbeleid. Nederland, andere donoren en zeker ook de landen waar deze multilaterale organisaties werkzaam zijn, hebben belang bij transparantie over de besteding van deze publieke middelen. De financiële data van multilaterale organisaties dienen toegankelijker te worden. Verzeker toegang tot de relevante financiële gegevens en data over besluitvorming in de vorm van open data. Dat wil zeggen: open by default, machine readable, reusable. Dit verbetert het inzicht in de resultaten en de effectiviteit van de besteding van publiek geld.